

det konservative Folkepartis Vegne (Ulrich), vil jeg kun sige et Par Ord. Ogsaa han er mod Ekspropriationsbestemmelsen, ogsaa mod de Ekspropriationsbestemmelser, som Venstre er gaaet med til, og som gaar ud paa, at der i Købstæder og købstadlignende Landsbyer kan eksproprieres til Byggegrund og Havelodder under visse Omstændigheder. Ogsaa dette er det ærede 6te Medlem for Præstø Amt (Ulrich) imod, uagtet det ærede Medlem kræver, at der overhovedet ikke skal være nogen Grænse for Adgangen til at komme i Besiddelse af Havelodder! Der er ikke meget ved at opstille en Ret for den vedkommende til at komme i Besiddelse af Jord, naar man paa Forhaand ved, at denne Jord næsten aldrig er til Stede; i saa Fald er det ikke andet end en Papirsret, som man vifter de vedkommende om Næsen med.

Det ærede Medlem opholdt sig derefter paa ny ved Bestemmelsen om, at ogsaa Folk med større Midler, end Landarbejdere i Almindelighed kan siges at være i Besiddelse af, kan komme i Betragtning, og det ansaa det ærede Medlem for noget meget slemt. Jeg synes, han næsten talte foragteligt om Kapitalister. Jeg tror dog ikke, at der er Tale om, at Kapitalister hverken fra By eller Land vil komme og stille Krav her. Jeg føler mig fuldkommen overtydet om, at det kun vil blive rent undtagelsesvis, at Folk med større Kapital vil melde sig for at faa 7 ha Land til Købs af Staten paa de Vilkaar, her opstilles, for derefter at drive dem som Husmandsbrug. Teoretisk kan det være meget interessant at drøfte dette Spørgsmaal, men det vil ingen praktisk Betydning faa; selv om Proprietærer og Gaardmænd hist og her sidder med Smerterne, fordi de har solgt deres Gaarde for billigt og ikke kan finde noget Erhverv og nu opdager, at det er dyrere at leve inde i Byerne, end de havde formodet, tror jeg alligevel ikke, at de i noget større Tal vil vende tilbage til Landbruget som Husmænd. For øvrigt er Tallet paa dem, der har solgt deres Gaarde, ikke saa overvældende stort, at det vil komme til at spille nogen særlig Rolle. Men dertil kommer, hvad ogsaa det ærede Medlem fra Ribe (Brosen) gjorde opmærksom paa, at i første Omgang vil der sikkert blive stillet Krav fra saa mange ubemidlede, der først maa komme i Betragtning, at de andre ganske sikkert i første Omgang vil blive udskudt.

Det ærede Medlem føjede videre til, at efter det Forslag, vi stiller, vil Landarbejdere være ganske udelukkede fra at

komme i Betragtning, thi de vil ikke kunne tilfredsstille de Krav, der er opstillede. Nu er der for det første hertil at sige, at i Lovforslaget § 11, Punkt 4, er der henvist til Lovforslag om Bortsalg af Jord i offentligt Eje, som ligger oppe i Landstinget, og som vi allerede har sagt vil blive underkastet Ændringer, inden det bliver vedtaget, saaledes at der her i dette Lovforslag egentlig slet ikke er fastsat nogen Bestemmelse om, paa hvilke Vilkaar Landarbejdere overhovedet kan komme i Betragtning. Men vi har for øvrigt i det Lovforslag, som kommer til Behandling umiddelbart efter dette, tilkendegivet, hvorledes vi agter at stille Landarbejderne eller de ubemidlede eller i det hele taget Folk, der kommer og begærer Jord, saaledes at det ærede Medlem ikke kan være uvidende om, paa hvilke Vilkaar de vil komme i Betragtning.

Saa bliver Spørgsmaalet: Er disse Vilkaar nu strengere end de, det ærede Medlem har opstillet i sit Forslag? Det ærede Medlem har i sit Forslags § 10 sagt, at Byggelaanet ikke maa overstige de ni Tiendedele af Byggesummen. Nu antager jeg ikke, at det skulde blive billigere at bygge Huse paa Landet, fordi de blev bygget efter et Forslag, som det ærede Medlem havde faaet stillet, naar der i øvrigt stilles de samme Krav til Bygningerne. Det maa jeg antage, at der vil blive stillet, og det er jo netop det samme Krav, vi ogsaa har stillet: at de ni Tiendedele af Byggesummen udlaanes af Staten. Men endelig har det ærede Medlem i § 22 under Punkt 5 sagt, at for at kunne komme i Betragtning ved Oprettelsen af Husmandsbrug maa vedkommende „være i Besiddelse af de Midler, som er nødvendige til at forsyne Ejendommen med fornøden Besætning og Inventar samt til at udrede en Tiendedel af Byggesummen“. Her fastslaar det ærede Medlem udtrykkelig, at de vedkommende skal være i Besiddelse af de fornødne Penge saavel til Besætning og Inventar som til at betale en Tiendedel af Byggesummen. Vi har ikke sagt noget om Besætning og Inventar; men i og for sig følger det af sig selv, at der skal skaffes Midler til Veje til Anskaffelse af Besætning og Inventar til Ejendommen. Men det er da min Opfattelse af hele dette Forhold, at det bliver uomgængelig nødvendigt paa en eller anden Maade at yde yderligere Tilskud hertil enten ved Forskudsforeninger, eller paa hvilken Maade man nu vil stille sig med Hensyn til Spørgsmaalet om at yde de ubemidlede